Lietas arhīva Nr. C-1277-19/22
ECLI:LV:KURT:2019:0228.C69389718.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2019.gada 28.februārī
Kurzemes rajona tiesa
tiesnese V.Pavlovska,
izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras lietu Sabiedrības ar ierobežotu atbildību(turpmāk tekstā SIA)„NESTE LATVIJA" prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu un

konstatēja:

SIA „NESTE LATVIJA" iesniedza prasību pret /pers. A/ par parāda EUR 440,48, papildus zaudējumu EUR 103,30, līgumsoda EUR 44,05, un tiesas izdevumu piedziņu. Lūdz piedzīt likumiskos procentus līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Prasības precizējumā norādīts, ka pamatparāds ir EUR 430,01 un zaudējumi EUR 103,30. Lūdz piedzīt līgumsodu EUR 43, galveno parādu EUR 103,30.

Prasība pamatota ar Civillikuma 3., 1425., 1587., 1692., 1698., 1702.panta otrā daļu, 1716., 1717., 1720.panta otro daļu, 1779.pantu.

Prasībā norādīts, ka 2015.gada 25.jūlijā prasītājs un SIA „LOKO AMG" noslēdza līgumu Nr.7179335 par NESTE kredītkartes izsniegšanu, kas SIA „LOKO AMG" bija bezskaidrās naudas maksāšanas līdzeklis degvielas, pakalpojumu un preču apmaksai visās NESTE degvielas, pakalpojumu un preču apmaksai visās NESTE degvielas uzpildes stacijās un sadarbības partneru tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās. Kartes lietotājam tika piešķirts kredīts norēķinu veikšanai EUR 2000 apmērā. 2009.gada 16.februārī puses noslēdza galvojuma līgumu Nr.7179335G, kas kalpoja kā atbildētāja garantija un nodrošinājums saistībām, kas izriet no Kartes līguma. Pamatojoties uz kartes līguma 6.punktu ir aprēķināts līgumsods EUR 44,05. Prasītājs pilnvaroja SIA „Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja parādu, tādējādi radās papildus izdevumi (zaudējumi) fiksētās maksas Ls 72,60 (Ls 60 + PVN 21%) jeb EUR 103,30 apmērā par parāda atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana), kas ir apstiprināts ar 2010.gada 26.maija sadarbības līgumu Nr.01217-05-10. Pēc prasības iesniegšanas atbildētājs labprātīgi samaksāja EUR 430, tādēļ tiek uzturēta prasība par galvenā parāda EUR 113,77, līgumsoda EUR 44,05, tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Atbildētājs prasību atzina daļēji EUR 430,01 apmērā un 2019.gada 17.janvārī atzīto parādu samaksāja labprātīgi.

Puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa atzīst, ka lietu ir pamats izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka SIA „NESTE LATVIJA" prasība ir daļēji apmierināma.

2005.gada 29.jūlijā SIA „NESTE LATVIJA" un SIA „LOKO AMG" noslēdza līgumu Nr.7179335 par Neste degvielas kartes izsniegšanu. Saskaņā ar līguma 1.punktu, SIA „NESTE LATVIJA" degvielas karte ir maksāšanas līdzeklis degvielas, pakalpojumu un preču apmaksai visās NESTE degvielas uzpildes stacijās un sadarbības partneru tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās, kuras ir atzīmētas ar NESTE Kartes simbolu(lietas 14., 15.lapa). 2008.gada 7.augustā puses noslēdza vienošanos, kur noteikts, ka SIA "Loko AMG" ir tiesīgs aizņemties Ls 2000.

Tiesa atzīst, ka šīs tiesiskās attiecības atbilstoši Civillikuma 1934.pantam ir atzīstamas par aizdevuma līgumu, jo SIA „NESTE LATVIJA" piešķīra SIA „LOKO AMG" īpašumā naudas summu, ar pienākumu saņemto atdot.

Tiesa uzskata, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un, saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu, līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgu.

Līguma 6.3.punkts noteic, ka par norēķinu periodā izmantotajiem kredīta resursiem klientam jānorēķinās līdz nākošā mēneša 15.datumam, ieskaitot naudu NESTE bankas kontā. Līguma 9.punkts paredz, ka pārskats par konta stāvokli viena kalendārā mēneša norēķina periodā klientam tiek izsūtīts pa pastu vai elektroniski līdz nākošā mēneša 6.datumam uz pēdējo paziņoto adresi.

Civillikuma 1692.pants noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot pēdējo no viņas parāda. Saskaņā ar Civillikuma 1702.pantu, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli; šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies; par tādu atteikšanos uzskatāms jau arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

2009.gada 16.februārī SIA „NESTE LATVIJA" un /pers. A/ noslēdza galvojuma līgumu Nr.7179335G, un saskaņā ar šo līgumu viņš galvoja kā pats parādnieks par SIA „LOKO AMG" saistībām, kas izriet no 2005.gada 25.jūlijā noslēgtā līguma Nr.7179335 Ls 1500 apmērā. Saskaņā ar līguma 2.1.1.punktu galvinieks galvoja bez nosacījumiem veikt pieprasītās summas vai kredīta pamatsummas, procentu, līgumsoda, komisijas maksas, tiesas izdevumu un citu blakus maksājumu samaksu.

Lietā iesniegts SIA "NESTE LATVIJA" rēķins-atskaite 4623509 par EUR 430,01 samaksu par izmantoto pakalpojumu no 01.02.2018.-28.02.2018.

Ar 2019.gada 17.janvāra maksājuma uzdevumu Nr.20 samaksāta ir rēķina summa EUR 430,01(lietas lapa 43).

Atbildētāja pienākumu samaksāt nosaka Civillikuma 1943. un 1587.pants.

Prasītājs atteicās no prasības par parāda EUR 430,01 piedziņu un atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktam, prasība šajā daļā tiek izbeigta.

2009.gada 16.februāra galvojuma līgumā(4.2.punkts) puses vienojās, ka jebkāds paziņojums, pieprasījums un informācija, kas sniedzama saskaņā ar līgumu, nododama rakstveidā uz līguma 5.punktā norādīto adresi/adrese/. Līdz ar to, paziņojums par parādsaistībām pamatoti ir nosūtīts uz līgumā norādīto adresi.

Prasītājs lūdz piedzīt papildus izdevumus, kurus norāda kā zaudējumus EUR 103,30 apmērā, pamatojoties uz Civillikuma 1779.pantu, par parāda atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā(nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana), kas ieskaitīti galvenajā parādā. Papildus izdevumu prasījumu prasītājs pamatoja ar 2010.gada 26.maija sadarbības līgumu Nr.01217-05-10 ar SIA „Julianus Inkasso Latvija" un pielikumu Nr.3(sk. lietas 29.-32.lapa).

Tiesa atzīst, ka administrēšanas izdevumi, kurus prasītājs norādījis kā papildus izdevumus, nav atzīstami par zaudējumiem Civillikuma 1779.panta izpratnē, jo atbilstoši Civillikuma 1770.pantam, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Zaudējums ir atlīdzināms, ja ir konstatēti zaudējumu atlīdzības četri priekšnosacījumi – atbildētāja prettiesiska rīcība, atbildētāja vaina, zaudējumu esamība un to apmēru, cēloniskais sakars starp atbildētāja prettiesisko rīcību un zaudējumu. Zaudējums ir tiesību aizskāruma sekas un zaudējumu atlīdzināšana ir galvenais civiltiesiskais līdzeklis tiesiska aizskāruma seku novēršanai, tāda mantiskā stāvokļa atjaunošanai vai nodrošināšanai, kāds būtu, ja nebūtu noticis tiesībpārkāpums.

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "JULIANUS INKASSO LATVIJA" un SIA "NESTE LATVIJA" savstarpēji noslēgtā Sadarbības līguma darbības sekas (pēc pakalpojuma cenrāža samaksātais rēķins par darbību veikšanu zaudējumu atgūšanā no atbildētāja) nav vērtējamas kā tiesību aizskāruma obligātas sekas Civillikuma 1779.un 1784.panta izpratnē ar zaudējumu(zaudējumu atgūšanas izdevumu) nodarīšanas konstatējošiem priekšnosacījumiem(atbildētāja vaina, prettiesisks nodarījums, cēloniskā sakarība, zaudējuma esamība), jo tas balstīts uz savstarpēju līgumu un savstarpēji brīvi nolīgtu fiksētu summu par parāda atgūšanas pakalpojuma apmaksu, nevis uz šī pakalpojuma, kā zaudējuma rašanās nosacījuma (tiešā iemesla) no atbildētājas puses.

Pierādījumi, ka prasītājam būtu radušies izdevumi par rakstveida pierādījumu iegūšanu nav iesniegti.

Civilprocesa likuma 33.pantā noteikts, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva; kancelejas nodeva; ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, bet ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir izdevumi par advokāta palīdzību; izdevumi sakarā ar ierašanos uz tiesas sēdēm; ar pierādījumu savākšanu saistītie izdevumi.

Tādējādi likumdevējs Civilprocesa likuma 44.pantā ir paredzējis atlīdzināt advokāta palīdzības izdevumus, bet ne pilnvarotās personas darbības tiesvedības procesā. Šāds viedoklis pausts Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2009.gada 21.janvāra spriedumā, lietā Nr.SKC-6, kur norādīts, „ka jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. Apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām". Turklāt saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 23.novembra spriedumā, lietā Nr.SKC-377 paustām atziņām, jurista izdevumi nav pielīdzināmi advokāta izdevumiem.

„Jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" (*V.Bukovskis. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga, 1933.,421.lpp*).

Pamatojoties uz minēto, tiesa atzīst, ka prasība daļā par zaudējumu EUR 103,30 piedziņu noraidāma kā nepamatota, jo šādi procesuāla rakstura izdevumi nav atzīstami par zaudējumiem materiāltiesiskajā izpratnē un to atlīdzināšanai nav piemērojamas materiālo tiesību normas, tie arī nav atlīdzināmi Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Civillikuma 1716.panta pirmā daļa noteic, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Savukārt minētā panta trešā daļa noteic, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Civillikuma 1717.pants noteic, ka līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei. Tādējādi, līgumsods ir līguma blakus noteikums, kas nosacīts ar pušu gribu un kas nesaraujami saistīts ar pašu līgumu.

Klienta līguma Nr.7179335 6.4.punktā puses vienojās, ka gadījumā, ja klients neievēro kredīta dzēšanas saistības, t.i., NESTE nav saņēmusi naudas līdzekļus pietiekamā apmērā, klientam jāmaksā kavējuma nauda 24% gadā no savlaicīgi nesamaksātās summas.

Galvojuma līguma Nr.7179335G 2.1.2.punktā /pers. A/ vienojās, ja parādnieks nepilda savas saistības pamatlīgumā noteiktajos termiņos vai kārtībā, samaksāt visu parāda summu piecu darba dienu laikā pēc pilnvarotās personas rakstiska paziņojuma saņemšanas, ja piecu dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas kavētā saistība nav izpildīta, kreditors sāk aprēķināt līgumsodu 1% apmērā no nokavētā maksājuma summas par katru nokavēto dienu.

Prasītājs aprēķināja līgumsodu par laika periodu no 2018.gada 16.aprīļa līdz 2018.gada 21.novembrim 24% gadā jeb 2% mēnesī. Šī pamatlīgumā ietvertā soda sankcija ir mazākā apmērā, kā galvojuma līguma 2.1.2.punktā ietvertā sankcija, tādēļ nav nekādi šķērši soda sankciju piedzīt no galvotāja, kas aprēķināta pamatojoties uz pamatlīguma nosacījumiem.

2018.gada 28.februāra rēķinā - atskaitē 4623509 norādīts samaksas termiņš 2018.gada 15.marts. Atbildētāja paskaidrojums un maksājuma uzdevums apliecina, ka līdz 2018.gada 15.martam kredīts netika samaksāts, tādēļ no 2018.gada 16.aprīļa līdz 21.novembrim ir pamatota prasība piedzīt līgumsodu, jo šajā periodā nolīgtajā kārtībā netika samaksāts. Aprēķinātais līgumsods pārsniedz Civillikuma 1716.panta trešajā daļā noteikto līgumsoda ierobežojumu, tādēļ tas piedzenams 10% apmērā no pamatsummas, EUR 43.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apjomam. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai, tiesa piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos tiesas izdevumus, ja prasītājs savus prasījumus neuztur tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis.

Prasība tiesā iesniegta 2018.gada 11.decembrī, 2018.gada 28.februārī atbildētājam nosūtīts rēķins, 2018.gada 2.jūlijā nosūtīts brīdinājums, bet tikai pēc prasības celšanas, 2019.gada 17.janvārī parāds tika samaksāts labprātīgi.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenama valsts nodeva EUR 70,95 un ar tiesas pavēstu piegādāšanu saistītie izdevumi EUR 3,30.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājam atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no paša kapitāla (Civillikuma 1765.pantā noteiktie likumiskie procenti).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]panta 2.daļai, nosakāms sprieduma labprātīgs izpildes termiņš.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantu, tiesa

nosprieda:

Apmierināt daļēji Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „NESTE LATVIJA" prasību.

Piedzīt no /pers. A/ par labu SIA „NESTE LATVIJA" līgumsodu EUR 43, valsts nodevu EUR 70,95, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 3,30, kopā EUR 117,25(viens simts septiņpadsmit *euro* un 25 centi).

Noraidīt prasību par zaudējumu EUR 103,30 piedziņu.

Izbeigt prasību daļā par EUR 430,01 piedziņu.

Parādu ieskaitīt SIA„NESTE LATVIJA" kontā Nr.LV28HABA0001408036200 AS Swedbank.

Atzīt SIA „NESTE LATVIJA" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus 6% (sešus procentus) no simta gadā no paša kapitāla.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu-desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Kurzemes rajona tiesā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese V.Pavlovska